

prof. zw. dr hab. Małgorzata Garda
Uniwersytet Adama Mickiewicza w Kaliszu

Marcinów 1.03.2018r.

RECENZJA

Pracy doktorskiej mgr Barbary Górskiej

pt. „Uniage – w harmonii wieku”. Budowanie ponadpokoleniowych wartości wyrażonych w kolekcji ubiorów.

Przygotowaną na zamówienie Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi przy ul. Wojska Polskiego 121 z dnia 03 stycznia 2018 roku, na podstawie Ustawy z dn. 14.03.2003 r. tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. Ustaw nr. 65, poz. 595 wraz ze zmianami Dz. Ustaw z dn. 27.07.2005 r. nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2, pkt. 20, recenzję w przewodzie doktorskim którego promotorem jest dr hab. Sylwia Romecka Dymek prof. ASP w Łodzi. Praca w dziedzinie: sztuki plastyczne w dyscyplinie artystycznej sztuki projektowe dla mgr Barbary Górskiej stosownie do wskazówek i wytycznych Zamawiającego.

UWAGI WSTĘPNE:

z zainteresowaniem zapoznawałam się z pracą doktorską mgr Barbary Górskiej, która powstała pod kierunkiem dr hab. Sylwii Romeckiej Dymek prof. ASP w Łodzi, z tego powodu, że znam obie artystki od wielu lat i miałam okazję obserwować ich artystyczne i zawodowe drogi. Obie są zarówno uzdolnionymi jak i ambitnymi artystkami, więc ich współpraca, a może raczej efekt tej współpracy jest dla mnie interesujący.

Temat rozprawy doktorskiej został sformułowany następująco: „*UNIAGE – w harmonii wieku*”.
Budowa ponadpokoleniowych wartości wyrażonych w kolekcji ubiorów.

Praca została rozpoczęta mottem, czy raczej cytatem wypowiedzi Andy Rottenberg¹. Pani Anda Rottenberg, którą miałam okazję poznać (pracowałyśmy na tym samym Wydziale Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie), jest wyjątkową osobowością i swoją ekstrawagancję prezentuje raczej nie poprzez ekscentryczność form ubioru, które bywają standardowe, ale poprzez kolor i niewymuszoną prostotę stylizacji. Jednak jako przykład kobiety - intelektualistki i artystki odrzucającej stereotypy – może być uznana za obraz kobiety, która w sposób naturalny odrzuca ograniczenia narzucane przez przeciętność.

Podejrzewam (choć nie jestem pewna), że tę właśnie cechę planowała wykorzystać w swojej pracy doktorantka p. Barbara Górską.

¹ Cytaty powinny mieć podane źródła oraz daty pierwszej publikacji. Jeżeli jest to motto, nie potrzebne są źródła.

Pani mgr Barbara Górka obroniła dyplom magisterski na studiach zaocznych w łódzkiej ASP na Wydziale Tkaniny i Ubioru w 2002 roku i w 2014 roku rozpoczęła Doktoranckie Studia Środowiskowe w ASP w Łodzi na Wydziale Tkaniny i Ubioru, które ukończyła w 2017 roku. W swojej pracy projektowej zrealizowała w latach 2009 – 2016 dziewiętnaście kolekcji ubiorów oraz 100 realizacji dla indywidualnych klientek. Jej realizacje uczestniczyły w 14 wystawach zbiorowych i 5 pokazach mody, wielokrotnie prezentowane były na internetowych stronach różnych instytucji. Dwukrotnie w 2008 roku modele p. Barbary Górskiej zostały uhonorowane złotymi medalami na MTP; ponad 2.150 projektów ubiorów zostało wdrożonych do produkcji w różnych firmach. Doktorantka była pracownikiem dydaktycznym WST w Katowicach. Uczestniczyła w organizowaniu wielu pokazów mody, wystaw, plenerów.

OCENA FORMALNA I MERYTORYCZNA

Kolekcja prezentowanych ubiorów – jako efekt przewodu doktorskiego, jest wyrazem bardzo osobistej twórczości, której korzenie sięgają wielu lat wstecz. Pozostają w szacunku dla pracowitości, perfekcjonizmu i wieloletniej twórczości doktorantki. Nie jest to twórczość, która jest wynikiem przypadku. Poszukiwania faktur i wyszukanych tonacji kolorystycznych prezentowanych w omawianej kolekcji wymagały czasu, wielu doświadczeń i jak sądzę, są rezultatem autentycznego talentu, który studia doktoranckie rozwinęły. Doświadczenia te pozwoliły wrażliwej artystce, jaką bezsprzecznie jest doktorantka - ulokować na współczesnej, interdyscyplinarnej płaszczyźnie sztuki i projektowania własne przemyślenia i rozważania diagnozujące zarówno zakres, jak i sedno omawianej kolekcji ubiorów.

W rozprawie doktorskiej zatytułowanej: „*UNIAGE – w harmonii wieku*”, poruszany jest temat współczesnych konsumentek mody, których wiek nie ma znaczenia w rozumieniu charakterystycznym dla rynku mody minionego dwudziestego wieku. Temat ten jest aktualny w świadomości projektantów w kontekście rynku globalistycznego i wielokrotnie będzie jeszcze podnoszony. Podjęcie tego tematu przez p. mgr Barbarę Górską i zarysowanie go w tak niebywale szerokim horyzoncie – od trzynastolatek po osiemdziesiątlatki – jest niebywale trudne zarówno projektowo, stylistycznie jak i w oczekiwaniu aplauzu przyszłych użytkowniczek. Idea, jak już wspomniałam jest intrygująca i jakże poszukiwana przez globalistycznych producentów: stworzyć jedną kolekcję dla kobiet w każdym wieku i uzyskać ich akceptację! Lecz zdajemy sobie sprawę, że jest to idea utopijna. Jednak jako rozprawa doktorska i wyzwanie projektowe, artystyczne i naukowe – ze wszelkich miar interesujące. Może stanowić przyczynek do badań zachowań konsumentek i zmieniających się oczekiwań, wynikających z rzeczywistości XXI wieku, oraz być popisem artystycznych możliwości doktorantki.

Kolekcja ubiorów „*UNIAGE – w harmonii wieku*” zbudowana jest z 17 kobiecych sylwetek i stanowi przykład projektowania dojrzałego, świadomego, wynikającego z wieloletnich doświadczeń z pracy dla indywidualnych klientek. Wszystkie projekty i ich logiczne koncepcje artystyczne zasługują na uznanie. Wizualizacja zmienności skóry kobiecej – od dziecka po starość – pokazana poprzez autorsko preparowane tekstylne materiały – jest zamierzeniem artystycznym, pewną ideą, którą doktorantka z oddaniem zrealizowała. Stworzenie każdej kolekcji ubiorów jest wielkim wysiłkiem organizacyjnym i artystycznym, lecz mam wrażenie, że kolekcja „*UNIAGE – w harmonii wieku*” była szczególnie trudna, ponieważ w dużej części została stworzona osobiście przez doktorantkę. Założenia plastyczne, które zostały na potrzeby kolekcji stworzone przez p. mgr Barbarę Górską - zostały zrealizowane.

Drugim elementem przewodu doktorskiego w ASP jest praca teoretyczna – będąca analizą dzieła projektowego. Praca ta, w odróżnieniu od części projektowej, ma wiele uchybień. Większość sformułowań zaprezentowanych w pracy jest zbyt ogólnikowa, nielogiczna, niejasna i nie do końca uzasadniona merytorycznie. Odnoszę wrażenie, że autorka nie rozumie części używanych sformułowań, np. generacja (pokolenie) w tekście figuruje jako okres dziesięcioletni². Rozdział WSTĘP opracowania rozpoczyna się od zdania „Uniage to określenie odnoszące się do uniwersalizacji wieku względem współczesnego ubioru” – co jest oczywistym nieporozumieniem, wprawdzie na str. 57 w PODSUMOWANIU, pani mgr Barbara Górka pisze o „uniwersalizacji ubioru względem wieku odbiorcy”, lecz w pracy naukowej, jaką jest doktorat wybór opcji nie należy do czytelnika.

Praca zawiera niespotykaną w pracach naukowych ilość stylistycznych i znaczeniowych lapsusów³ dlatego wymaga również znacznej korekty stylistycznej. Liczne literówki, błędy interpunkcyjne, mieszanie liczby pojedynczej rzeczowników z liczbą mnogą oraz używanie dla kobiet rodzaju męskiego⁴, także wymagają korekty. Autorka podaje liczne fakty bez podania wiarygodnych źródeł⁵; pisze „opisuję zjawiska społeczne związane z wiekiem i ich zależności”⁶ – lecz w rzeczywistości nie opisuje i nie penetruje tych zjawisk.

Innym, poważnym problemem są przeprowadzone przez doktorantkę badania. Odbyły się one z udziałem grupy czterdziestu kobiet (w ośmiu grupach wiekowych), lecz grupy wiekowe były niesymetryczne. Wizualizacja wyników badań, które zostały przedstawione w pracy doktorskiej obrazuje, że w każdym pytaniu udziela odpowiedzi inna liczba kobiet. Nie można uznać, że odpowiedź udzielona przez jedną⁷ uczestniczkę jest odpowiedzią uzasadniającą sens potrzeby przeprowadzania badań. Na str. 31 doktorantka wizualizuje odpowiedź, która w ogóle nie została udzielona.

Inną ważną kwestią jest używanie w pracy naukowej fotografii autorów, od których nie jest uzyskana zgoda na publikację. Istnieją szczególne przypadki, to znaczy, jeżeli fotografia jest omówiona w tekście głównym pracy i stanowi formę cytatu – ale wtedy autor pracy jest zobowiązany do podania nazwiska fotografa i miejsca pierwszej publikacji fotografii; natomiast jeżeli fotografia stanowi tylko dekorację pracy, to mam poważne wątpliwości – z punktu widzenia prawa autorskiego i rzetelności naukowej, czy powinno być akceptowane używanie cudzych fotografii. Podobne uwagi mam do bibliografii – powinny w niej się znaleźć jedynie pozycje, które są cytowane w tekście głównym pracy doktorskiej, w tej pracy są to jedynie dwie pozycje.

² Str. 34

³ Przykładowo:

„przyrost osób w starszym wieku” str. 6, 10; „polską historię powojenną napędzała młodzież” str.17; „wyścig technologii zmierzający ku młodości” str.6; „preferują ubiór uwzględniający figurę” str. 33; (o ludziach starszych) „...naturalnie pozbawieni manualnej zręczności i swobodnej użyteczności...”str. 15; „To osoby, które ze względu na aktywny tryb życia i posiadanie stałych pieniędzy, bardzo dbają o swój wizerunek, związany także z potrzebą ubierania się.” str. 20; „Generalnie jest to aktywna grupa uprawiająca sporty, takie jak: rower, narty, spacer” str.33; „...skóra właśnie może stać się wspólnym mianownikiem, który nie tylko łączy pokolenia, ale także sprzyja budowaniu spójności w mojej kolekcji”. Str.39; „ Za pomocą faktury i kolorystyki wprowadzam widza w proces starzenia się ciała od rozwoju do degradacji”. str. 52; „Stereotypy wynikające z naszej percepcji przełamują działania artystyczne inspirowane motywem skóry i nadruki z motywem oczu, paluszków czy stóp małych dzieci.” str.54;

⁴ Str. 7, 7, 4, 15, 18, 20, 25, 33, 34, 38, 38, 39, 39, 41, 51, 51, 54, 56, 57, 58..

⁵ Str. 10, 12, 13, 15, 16, 17, 20, 36, 36, 37, 39, 40, 42, 57

⁶ Str. 7,

⁷ Str. 26, 31, 32.

KONKLUZJA:

Stwierdzam, że kolekcja ubiorów, która jest częścią przewodu doktorskiego p. mgr Barbary Górskiej jest oryginalnym dokonaniem artystycznym.

Natomiast stawiam wniosek o korektę samej rozprawy. Zwracam się do Rady Wydziału Tkaniny i Ubioru ASP z prośbą o wyznaczenie terminu właściwego dla przeprowadzenia korekty.

prof. Małgorzata Garda

